

Padasjoen kunnan hyvinvointiraportti 2023

P **DASJOKI**

JOHDANTO

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisimpiä tehtäviä ja työtä toteutetaan kunnan kaikilla palvelualueilla. Työ koostuu erilaisista tehtävistä, joiden tavoitteena on muun muassa kuntalaisten terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Lainsäädäntö ohjaa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävää. Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen kunnan keskeiseksi perustehtäväksi ja Terveysturvalain (1326/2010) luvussa kaksi määrittää laajasti kunnalle erilaisia tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kunnan tehtävä on osaltaan edistää kuntalaisten hyvinvointia erilaisin toimenpitein. Tehtävä edellyttää poikkihallinnollista ja laaja-alaista yhteistyötä kunnan eri palvelualueiden kesken. Kuntalaisten hyvinvointi on yhteydessä koulutukseen, liikunta- ja muihin vapaa-ajan palveluihin, kaavoitukseen ja viihtyisään ja turvalliseen ympäristöön sekä moniin muihin kunnan hoitamiin tehtäviin. Kunnan kumppaneita hyvinvoinnin edistämiseksi ovat kuntalaiset, järjestöt, yritykset ja useat muut eri toimijat.

Lainsäädäntö edellyttää myös, että kuntastrategiassa pitää ottaa huomioon kuntalaisten hyvinvointiin liittyvät asiat. Padasjoen uusi kuntastrategia on valmistelun loppusuoralla ja sitä esitetään kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi kesäkuussa 2024.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työstä Padasjoella vastaa sivistyslautakunta. Hyvinvointiraportti käsitellään sivistyslautakunnassa 22.5.2024, jonka jälkeen se menee hyväksyttäväksi kunnanhallitukseen ja -valtuustoon.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue on yhdessä alueen kuntien kanssa tehnyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kuntakortit, joihin on koottu kuntien perustiedot, hyte-kertoimeen vaikuttaneet tekijät sekä kuntien omat nostot onnistumisista ja huolenaiheista. Padasjoen kuntakortti on tämän asiakirjan liitteenä.

HYTE-kerroin määrittää kuntien valtionosuudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön. Kerroin koostuu indikaattoritiedoista. Padasjoen HYTE-kerroin vuonna 2023 on 63 ja euroina 17,80 / asukas.

HYTE-KERROIN

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-indikaattori

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

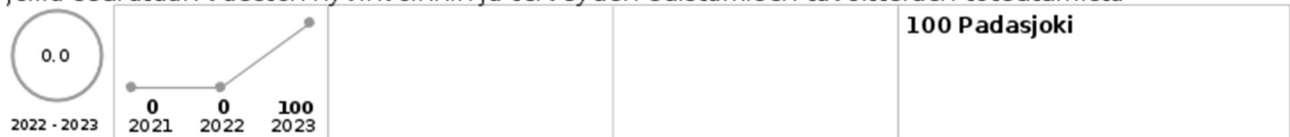
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

HYTE-kerroin, 0 - 100

HYTE-kerroin euroa / asukas

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

PADASJOEN KUNNAN HYVINVOINTISUUNNITELMAN (2022-2025) TAVOITTEET JA TOIMENPITEET SEKÄ ARVIOINTI VUODELTA 2023

HYVINVOINTIJOHTAMINEN

Tavoitteet:

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on avointa ja monialaista. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä seurataan ja siitä raportoidaan. Kuntalaisten osallistaminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä.

Toimenpiteet:

Huomioidaan kunnan suunnitelmissa, strategioissa ja talousarviossa Päijät-Hämeen hyvinvoinnin kärjet ja kirjataan toimenpiteet niiden toteuttamiseksi. Kunnanvaltuusto, -hallitus ja -johtoryhmä, lautakunnat sekä muut työryhmät sitoutuvat toimimaan asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen työryhmä kokoontuu 1-2 kertaa vuodessa.

Seuranta ja tiedonkeruukanavat:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä raportoidaan vuosittain mm. kunnan tilinpäätöksessä. Raportoinnista vastaa hyvinvointijohtaja.

Arviointi:

Päijät-Hämeen kuntien yhteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärjet ohjaavat myös Padasjoen kunnan hyvinvointityötä. Vuoden 2023 talousarviossa oli *mielen hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden, arjen turvallisuuden ja päihteettömyyden sekä terveellisten elämäntapojen edistäminen (Päijät-Hämeen kuntien yhteiset hyte-kärjet)* ja tavoitteena 1) kehittää olemassa olevia matalan kynnyksen palveluita tarpeen mukaisiksi ja joustaviksi, 2) aktivoidaan kuntalaisia mukaan toiminnan suunnitteluun ja palveluiden kehittämiseen, 3) pidetään ulkoilu- ja harrastusalueet sekä kulkuväylät hyvässä ja turvallisessa kunnossa, 4) toimitaan tiiviissä yhteistyöverkostoissa ja sote-yhdyspintatyössä palveluiden saamisen turvaamiseksi ja 5) edistetään kuntalaisten liikenneturvallisuutta erilaisilla kohdennetuilla kampanjoilla yhdessä Liikenneturvan kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä kokoontui vuonna 2023 yhden kerran. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä raportoidaan sivistyslautakunnalle, kunnanhallitukselle ja -valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN HYVINVOINTI

Tavoitteet:

Padasjoen kunta tarjoaa turvallisen ja toimivan kasvu ympäristön lapsille ja perheille.

Toimenpiteet:

Lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevät tarjoavat matalan kynnyksen apua ja tukea ja ohjaavat tarvittaessa oikean palvelun piiriin. Tarjotaan laadukasta varhaiskasvatusta, esi-, perus- ja lukio-opetusta ja turvataan riittävät resurssit opiskelu huollon palveluihin. Huolehditaan liikunta-, harrastus- ja leikkipaikkojen hyvästä kunnossapidosta.

Seuranta ja tiedonkeruukanavat:

Opiskelu huollon tilastot, varhaiskasvatuksen ja koulujen seudulliset kyselyt, valtakunnallinen kouluterveyskysely joka toinen vuosi, Turvallisuusviraston (Tukes) tarkastusasiakirjat

Arviointi:

Avoin varhaiskasvatustoiminta jatkui vuonna 2023 ja vakinaistettiin kunnanvaltuuston päätöksellä talousarvion 2024 yhteydessä.

Nuorisopalvelut tavoittivat jokaisen peruskouluikäisen lapsen ja jalkautuminen lasten ja nuorten koulupäivään lisääntyi. Lapsille ja nuorille lisättiin matalan kynnyksen liikuntaryhmiä.

Opiskelu huollon kuraattori- ja psykologipalvelut siirtyivät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen vastuulle. Seudullisessa opiskelu huoltoryhmässä Padasjoen kunnan edustajana toimi hyvinvointijohtaja.

Liikunta-, harrastus- ja leikkipaikkojen turvallisuusasiakirjat päivitetään vuosittain. Yhteiset tarkastukset Turvallisuusviraston (Tukes) kanssa tehdään säännöllisesti.

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTI

Tavoitteet:

Turvallisen arjen mahdollistaminen, fyysisen ja psyykkisen kunnon ylläpitäminen

Toimenpiteet:

Järjestetään monipuolisia, matalan kynnyksen terveystoimintaryhmiä ja tarjotaan liikuntaneuvontaa jalkautuvasti. Tarjotaan aktivoivaa toimintaa säännöllisesti. Tarjotaan laadukasta ja tarpeenmukaista kirjastopalvelua ja harrasteryhmiä kirjastossa. Kunta suunnittelee yhteistyössä sote-palveluiden kanssa joustavan palveluasumisen (JOPA) hanketta, joka tukee välimuotoista asumista kodin ja tehostetun palveluasumisen välissä. Kuljetusten järjestäminen asiointiin ja aktivoivaan toimintaan yhteistyössä kyläyhdistysten ja vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa.

Seuranta ja tiedonkeruukanavat:

Asiakastilastot ja -käynnit, itsearviointi

Arviointi:

Seniorisalilla järjestettiin säännöllistä ohjattua toimintaa sekä ohjattuja tutustumiskäyntejä. Kävijätilaston mukaan käynnit seniorisalilla ovat lisääntyneet. Monipuolista aktivoivaa toimintaa on ollut tarjolla, mm. avointa kohtaamispaikkatoimintaa, liikunta- ja muita harrasteryhmiä kunnan eri toimipisteissä. Ikääntyneiden asumisratkaisut ja joustavan palveluasumisen malli on kesken. Vuoden 2024 talousarvion mukaan vuonna 2024 tulee tehdä suunnitelma ja linjaus toimenpiteistä, joilla voidaan vastata ikääntyneiden asumishaasteisiin.

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN ERILLISOHJELMAT JA -SUUNNITELMAT

Padasjoen kunnan hyvinvointiraportti 2023 on laadittu siten, että se vastaa kunnan hyvinvointisuunnitelmassa (2022-2025) asetettuihin tavoitteisiin. Alla olevat voimassa olevat suunnitelmat ohjaavat yleisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä sekä kunnissa että alueellisesti.

Padasjoen kunnan hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Padasjoen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025

Lasten ja nuorten alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Alueellinen ehkäisevän työn suunnitelma 2021-2025

Alueellinen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi 2021-2025